ТРАВЕНЬ

1987

ISSN 0132-4462

№ 10

перець

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

— Куди це ти зібрався?
— На пенсію...
— А хто ж оцей кагал годувати буде?!

Кандидати вчорашньої дати

Шановний Перче! Захисти від несправедливості. Ще в недавні часи наші колеги, що вовтузилися біля хімічних апаратів та в лабораторіях, з подивом спостерігали за тим, як ми перетворювали виробничі звіти та статистичні зведення на дисертації, у яких з різних боків обсмоктували модну тему — «Економіці бути економною». Ми, зрозуміло, не збиралися перешкоджати науці, не лізли у її установи. Достатньо було якоїсь вивіски, аби два рази на місяць приходив касир... Задля цього й утворили Київський науково-дослідний центр — філіал центру науково-технічної інформації і пропаганди Мінхімпрому СРСР. Назвали його координаційним, але швидко позбулися обтяжливого визначення. Дайош науку!

Спершу було трохи незатишно, бо до центру набилося нашого брата кандидата більше двадцяти осіб. Але швидко розібралися у черзі до каси: розбили весь гурт на 16 секторів, до кожного кандидата (а у нього зарплата до 400 карбованців!) додали по три-чотири виконавці та й заходилися ділити сфери впливу. Один із секторів — дев'ятнадцять осіб — узявся вивчати «регіональні проблеми хімізації народного господарства і технічного переозброєння хімічної промисловості України», другий — ще дев'ятнадцятеро — переписував у зошити «наукові досягнення академічних інститутів і вузів України з метою їх використання на хімічних підприємствах республіки», третій — п'ятнадцять працівників — порався на грядці з табличкою «Ефективність взаємодії фундаментальної науки з галузями хімічної промисловості» і т. д. Несила перелічити назви всіх секторів, але ти, Перче, повіриш, що жоден з нас ніякої шкоди нікому не чинив — хоч, правда, користі теж не було.

На жаль, траплялося, коли деякі кандидати з нашої братії ризикували, прохоплювалися з експериментами. Наприклад, за темою 2133868600804 (рятуй доле того, хто придумав так хитромудро зашифровувати наші експерименти!) вони написали на підприємства аж 50 листів-запитів (тираж виготовили поліграфісти) з проханням повідомити про свої технічні проблеми. На щастя, відгукнулися тільки 34 адресати, і сектор без галасу звітував про «визначення методу підходу до складання плану інтенсифікації виробництва».

Оті звіти — дуже докучлива справа. Складати їх доручали найбільш вигадливим. Один сектор, скажімо, протягом минулого року полічив, що кількість науково-дослідних тем в інтересах хімічної промисловості в роки одинадцятої п'ятирічки зросла у діяльності академічних інститутів і вузів у 1,9 раза. Інший зробив не менш значуще відкриття: науковці міністерства кольорових металів у одинадцятій п'ятирічці, порівняно з попередньою, збільшили обсяг досліджень, які могли зацікавити хіміків, у три рази. Було 20 тем, стало 61. А третій сектор перевершив усіх: виявив, що академічні інститути республіки виконують для хіміків 234 роботи за господарськими договорами, а 211 — за умовами про творчу співдружність.

Такі видатні результати вимагали щедрої оплати. Тож минулого року винагорода кандидатських зусиль зросла проти попереднього на 6 тисяч карбованців. Так би й жили, коли б не нагодилися комісії. А потім ліквідували наш науковий центр.

Тож звертаємось до тебе, любий Перче, зі скаргою: за що? Ну, що ми такого зробили?.. А тепер же куди? Невже нам доведеться знову йти у цехи та лабораторії? Ж-жах... Таж ми вже давно колби від реторти не відрізнимо! Та ми ж готові на місці перебудуватися, перейти на нові теми. Хімії бути хімічною, транспорту — транспортабельним, цеглі — цегляною. Багато їх довкола. Аби тільки робота була необтяжливою, а зарплата — незмінною.

Скаргу до Перця відредагував і до друку подав Л. ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ.

м. Черкаси.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Ми навмисне вирішили не вміщувати підписів 21 кандидата наук, працівників колишнього центру, зважаючи на те, що цього листа могло б залюбки підписати й чимало їхніх колег із деяких інших наукових установ.

Мал. В. ШИРЯЄВА

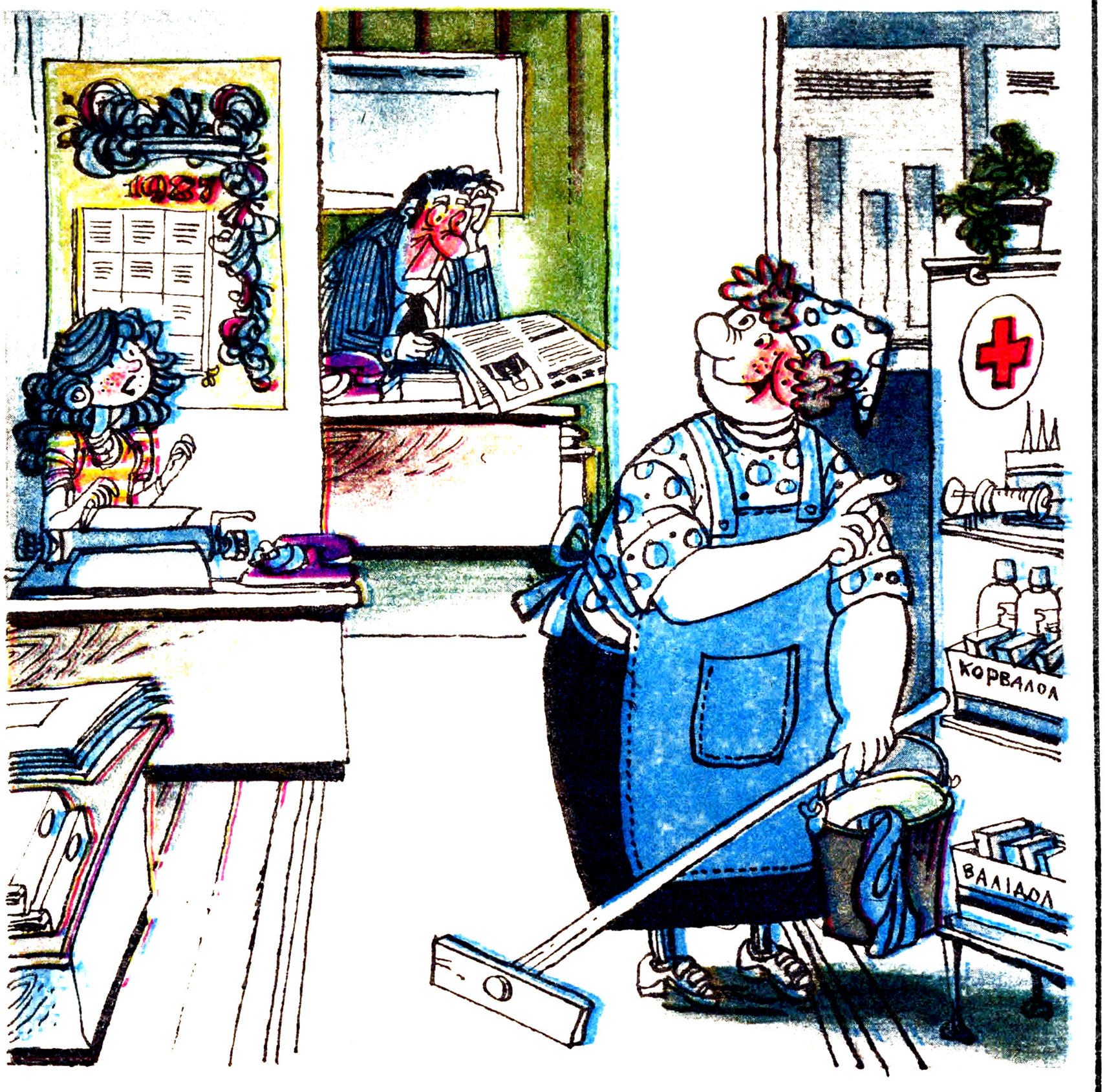

— Чого це в нього аптечка з'явилась?
— Газети, тьотю Варю, читати треба!

«Перетворимо Київ на зразкове місто» — це популярне гасло знає кожен киянин. Але якби усі кияни разом узяті навіть по сто разів на день повторювали цей заклик — наше славне місто кращим від цього не стане. Бо, як відомо, боротися, скажімо, за чистоту треба перш за все — з віником у руках. Отож і «Перець» не може залишатися осторонь такої боротьби: він виступає в похід проти байдужості і хамства, казенщини і формалізму, безгосподарності і неповоротності, черствості і твердолобості в багатьох сферах і службах нашого міста — проти всього, що заважає Києву стати не на словах, а на ділі містом зразкової культури.

Солодко, аж гірко!

МИ СИДІЛИ з ним у незатишному кафе «Вечір» за не зовсім чистим столиком і їли зовсім не апетитні шніцелі з холодними макаронами.

— Ви знаєте, я оце щойно почув страшну новину,— сказав мій співтрапезник, намагаючись виделкою відірвати шматок шніцеля. Це йому вдалося лише після того, як він пальцем притиснув витвір кулінарного мистецтва до тарілки.

— Яку ж саме! — поцікавився я, рішуче наколюючи одразу весь шніцель на виделку (ножів тут, як і в переважній більшості подібних закладів, не видавали).

— Кажуть, з київського «Динамо» забирають центрфорварда.

— Та що ви!.. — слова застрягли мені в горлі. Тільки проковтнувши шматок, який прожувати було неможливо, я зміг далі підтримувати застільну бесіду.

— А знаєте,— зробив я відчайдушну спробу витягти виделку із шніцеля,— кухаря цього кафе теж забирають...

Він глянув на мене таким спопеляючим поглядом, що стало зрозуміло: як співрозмовник я більше для нього не існував. Схопивши тарілку, він демонстративно пересів за сусідній столик. Подалі від невігласа, що посмів навіть порівнювати центрфорварда з... кухарем!

А, якщо подумати, що в такому порівнянні незвичайного, тим більше — образливого! Зрозуміло, прославлена футбольна команда — гордість усіх киян. Але ж кафе — це частка нашого міста, і по ньому теж судять і про Київ, і про киян. То чому ж для нас має бути байдужою доля людини, від уміння, майстерності якої залежить так багато! Згадаємо, як пишаються своїми знаменитими кафе таллінці, львів'яни, ужгородці. І справді, їм є чим пишатися.

— Скажіть, а вам не соромно за таку от убогість! — наївно сподіваючись зіграти на струнах професійної гордості, питаю в дівчат на роздачі.

— Між іншим, у нас тут не гірше, ніж у інших,— з викликом відказала одна з них.

Звичайно, все залежить від того, з чим порівнювати. Зовсім недавно фейлетони про громадське харчування будувалися приблизно за такою схемою: бідолаха фейлетоніст, обійшовши з десяток-інший їдалень та кафе, приголомшений бідністю меню і смаковими якостями страв, лишається голодним і проситься на обід чи вечерю до начальника управління громадського харчування.

Одразу кажу: напрошуватися в гості до начальника київського міського управління — Віктора Павловича Подлеснюка я не буду. Бо в принципі з голоду померти в керованих ним закладах не дадуть. Проте з сумом мушу констатувати: я обійшов десятки кафе. Та не пригадую жодного, яке б мене хоч чимось приємно вразило, куди б мені хотілося піти ще раз...

Мабуть, сірою однаковістю таких от закладів, їхньою безбарвністю, нудною одноманітністю і було викликано відносно недавнє рішення міськради про створення у Києві так званих фірменних кафе. Хай, мовляв, кожне з них зокрема представляє традиційну кулінарію певного регіону республіки, а всі разом яскраво демонструють неповторне розмаїття славнозвісної української кухні.

Наприклад, кафе «Житомир» мало б дивувати відвідувачів смакотою страв, приготовлених за чарівними поліськими рецептами. Так було задумано. І от сьогодні двоповерхове кафе «Житомир» справді дивує відвідувачів. Дивує досить сучасним інтер'єром. Стендом, де серед інших повідомлень є і таке: «Досвідчені кулінари можуть вас познайомити з рецептами поліської кухні».

Як саме познайомити, там не сказано. Мабуть, знайомство відбувається за принципом: згадуй мак, та їж так. Оскільки в меню тими поліськими стравами і не пахне. Якщо, звичайно, навічно вписаний сюди шніцель — родом не з Полісся. Вписаний сюди також і гуляш, але, як пояснили, він уже закінчився.

На відміну від своїх колег, кулінари кафе «Запоріжжя» рецепти запорізької кухні тримають у страшній таємниці. І хоч стіни цього закладу прикрашені картинами на відомі сюжети з життя запорозьких козаків, меню жодним рядком не прохопиться про бодай якусь причетність до запорозької кухні. Якщо, звичайно, єдиний вписаний у розділ «Другі страви» шніцель не був улюбленою їжею запорожців. Або єдина на все меню закуска під оригінальною назвою «ковбаса» не була центральною стравою їхнього застілля.

Кулінари кафе «Тернопіль», мабуть, довго вивчали рецепти надзбручанської кухні, поки не дійшли висновку, що найліпше цю кухню представлятимуть — ставрида смажена і, знову ж таки, шніцель.

Кафе «Харків», «Донецьк», «Черкаси», «Миколаїв», «Хмельничанка» мають меню різноманітніше. Крім шніцеля, є тут і котлети, і тюфтельки — коротше, весь «джентльменський» набір, відомий кожному завсідникові подібних закладів. Є певний асортимент овочевих закусок, з дивовижною одностайністю укомплектованих непопулярною ковбасою або ж рибиною з неходових консервів. Аби, не дай боже, коштувала та закуска не дешевше сорока копійок.

А от чого тут не знайдеш — то це хоча б однієї страви, яка б западала, сказати б, не лише в шлунок, а і в душу. Страви, яка своєю неординарністю, своєрідністю виділяла б це кафе з-поміж інших. Щоб хотілося не просто кудись забігти в якусь абстрактну харчову «точку» чогось перехопити, а піти до конкретного кафе, скажімо, кафе «Львів». Бо саме в ньому і тільки в ньому готують (може ж подібне статися!) таку знамениту, таку смачну страву, що і за вуха не відтягнеш. Щоб це було таке затишне і гостинне кафе, куди і з сім'єю можна піти повечеряти, або — з друзями...

Ач, розмріявся! Та які там в дідька своєрідні, неповторні страви, коли ввечері й ординарного шніцеля з макаронами не з'їси! Оскільки більшість усіх цих «точок» зачиняється дуже рано. Кафе «Львів», наприклад, о сімнадцятій годині. Певно, кухарі разом із усіма своїми помічниками поспішають додому обідати. Кафе «Тернопіль» — чи не єдиний подібний заклад на величезний мікрорайон — о дев'ятнадцятій. Нема чого народ балувати!..

Отже, увечері можна завітати хіба що до так званих вечірніх кафе, або до кафе-барів. Їх у двомільйонному місті як кіт наплакав. По пальцях перелічити можна. І знову ж таки, назви різні — «Росинка», «Ластівка», «Теремок», «Шапіто», «Севастополь»... А меню — наче всі під копірку писалися: нудно-солодкі коктейлі, морозиво із сиропом, тістечка, цукерки... Таке враження, буцімто кулінари дали страшну клятву щовечора влаштовувати своїм відвідувачам таке солодке життя, щоб тих врешті-решт на гірке потягло.

Та це добре, як на вулиці спека, пити хочеться. Тоді й солодкий коктейль — питво. А як мороз! І хочеш зігрітися. Наприклад, у кафе «Почайна» найтепліший з «гарячих напоїв», рекламованих тут,— морозиво. А «У Леопольда» — кафе, символом якого є велетенський самовар, інкрустований відомими висловами про винятково цілющі властивості знаменитого напою — чаю, здається, зроду-віку не було. Бери собі «Пепсі-колу» та вафлі (на жаль, цим вичерпується тутешній асортимент) і сідай перед самоваром — споживай...

Приклади можна було б продовжувати і продовжувати. Та йдеться зовсім не про виловлювання «бліх», до речі, далеко не поодиноких у системі громадського харчування міста. Мова про інше. Про дивовижну казенщину, формальне відбуття трудової повинності там, де потрібна якщо не любов, то принаймні повага до відвідувача. Про елементарну неповороткість служби — навіть у дрібницях.

Скажімо, майже півроку листується «Перець» з Головним управлінням громадського харчування Мінторгівлі УРСР про справу, яку, здавалося, можна було б вирішити за хвилину. Йдеться про те, щоб у меню молодіжного кафе «Севастополь» включити бодай одну гарячу страву. Скаржаться молоді робітники, що приходячи сюди увечері після зміни, вони, як правило, не встигають повечеряти, і їм, крім морозива з шоколадом, коктейлю з медом, тістечка з кремом, хочеться з'їсти звичайну сосиску або котлету. На якісь виняткові гарячі страви вони і не претендують. І ось таку дрібницю, а не пробити!

Отже, не випадає нам, киянам, поки що гордитися нашими кафе. І не гордитися нам доти, поки не з'явиться почуття гордості у самих працівників громадського харчування. Почуття гордості — професійної.

Доки перевкладанням, скажімо, цукру не намагатимуться вони компенсувати недовкладання душі.

Ю. ПРОКОПЕНКО.

м. Київ.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— З нагоди вашого виходу на пенсію ми приготували сюрприз: схвалено, нарешті, вашу рацпропозицію.

З ПЕРШОГО «ПРЕД'ЯВЛЕННЯ»

— Я — Баран.
— А я — Вівця.
— Ну й ходімо до вінця!

ОСОБОВІ ДАНІ

Натура — жорстока,
Як треба — слизька,
Освіта — висока,
А совість — низька.

ТАК І ЖИВЕ...

— Вчіться жити без турбот! —
Всім підморгує Осот.
Справді, здорово живе:
Заглушив усе живе —
Буряки, Пшеницю, Жито...
Він уміє, кажуть, жити.

Роман ПОПОВИЧ.

м. Кіровоград.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

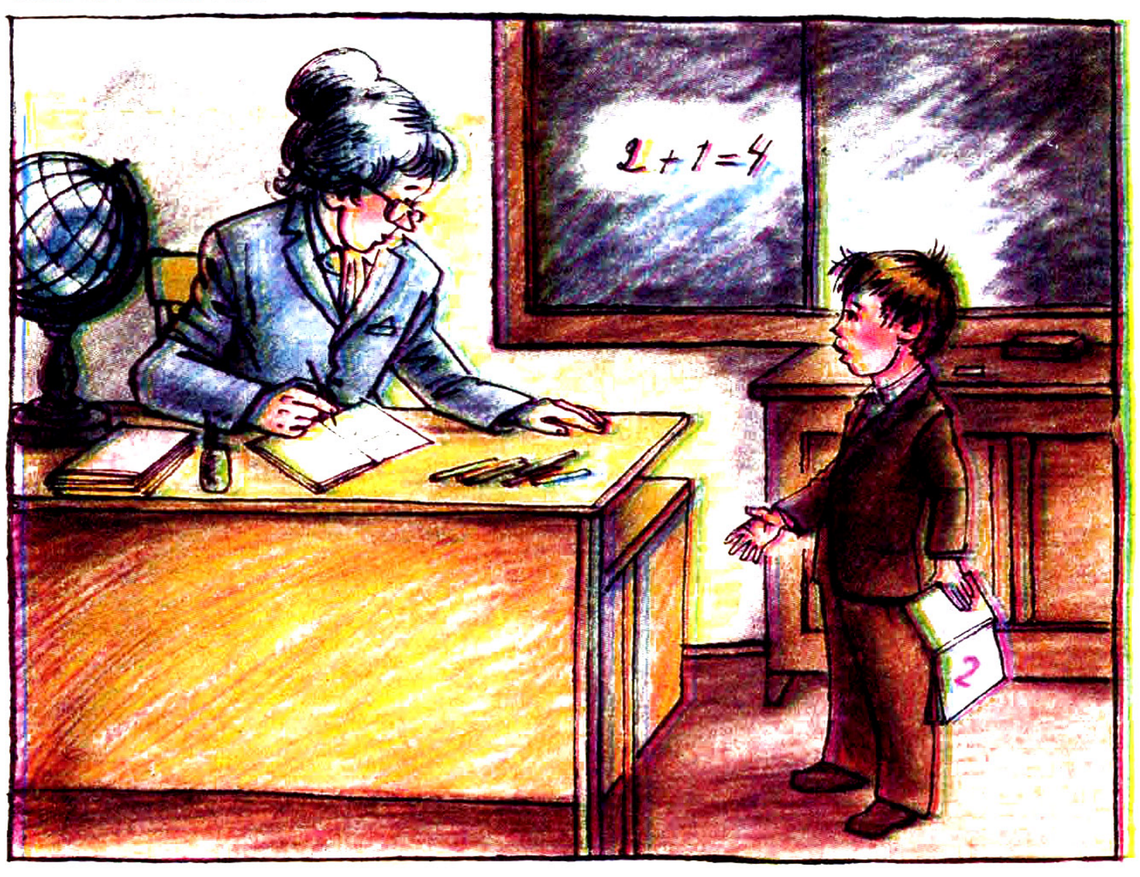

— Знову двійку мені поставили?.. Пора вже перебудовуватися на хороші оцінки!

Довгожитель

УСМІШКА

Занедужав Іван. Прикрутив радикуліт — хоч на стінку лізь! Ні припарки не допомагають, ні гірчичники, ні хустка з собачої шерсті, якою дружина обмотувала поперек свого благовірного. Стогне бідолашний, ні лежати — не влежить, ні сидіти — не всидить, хоч помирай!

— Та сходи до лікарні, горе ти моє,— вмовляла Оксана чоловіка. — Може ж таки випишуть якісь ліки.

Ойкаючи і згинаючись, потягнув Іван ноги до поліклініки. Минула година, друга. Аж зирк жінка у вікно — швидкою й легкою ходою вертається Іван додому, бадьорий і веселий, ще й, здається, наспівує щось.

«Ти диви,— аж розцвіла Оксана,— от що значить сучасна медицина!»

— Хто ж це тебе так швидко на ноги поставив? — зустрічає вона на порозі Івана.

— Еге! — каже той. — Ніколи не здогадаєшся. Реєстраторка!

— Яка реєстраторка? — посуворішав голос в Оксани. — Що ти вигадуєш?

— Їй-право! — клянеться Іван. — Ось послухай. Розумієш, заходжу я до терапевта — а там лікарів повен кабінет, і всі на мене очі повивалювали. «Так оце той довгожитель? — кажуть. — Ні, вам що, товаришу, справді сто сорок вісім років?» А я роззявив рота і нічого не второпаю. Тоді вони мені мою амбулаторну картку під ніс: «Дивіться!» А там, у графі «Рік народження» рукою реєстраторки каліграфічно виведено: «1839». На ціле сторіччя старшим мене зробила клята дівка!.. Лікарі як зарегочуть! І я з ними. Та поки пересміявся, то й забув, чого приходив. Їй-богу! Біль як рукою зняло. Звиняйте, кажу, я пішов. А лікарі на прощання кажуть: «Ну, раз таке діло, то ви вже нас не підводьте: хочете чи не хочете, а мусите тепер до ста сорока восьми років дожити. Ну, а там уже — як самі забажаєте». Буду старатися, кажу, раз таке діло!

Георгій ЯКОВЕНКО.

м. Суми.

ПЕРЧАНСЬКЕ ІНТЕРВ'Ю

ТАЄМНИЦЯ УЧНІВСЬКОГО ЗОШИТА

Спочатку нам ці лаконічні записи з учнівського зошита видалися образливими. А що б ви подумали, прочитавши:

«4 жовтня директор — баран; 6 листопада Цурκановський (Жмеринка) — баран; 15 грудня Цурκановський (Київ) — баран; 21 січня Марценюк — баран; 24 лютого Сушак Л. Ф. — баран; 16 березня Цурκановський — баран; 16 березня головний ревізор — баран; 16 березня Київ — баран; 21 липня Гуцол — баран; 21 липня комісія — баран; 12 серпня комісія — баран; 14 серпня Грицюк — баран; 14 серпня Шмидкіс Л. Ю. — баран; 19 серпня комісія — баран...»

Щоб усе з'ясувати, ми взяли інтерв'ю у бригадира підсобного господарства Вендичанського цукрового заводу І. Н. Довгоборського.

— Навіщо ви, Іване Никифоровичу, нехай і у власному щоденнику, людей ображаєте?

— Та нікого я не ображаю. Люди — це люди, а барани — це барани. Тітонька Ліда наказувала мені різати заводських баранів, знімати з них шкуру, а м'ясо віддавати людям. Так я й робив. Хто ті люди? Директор — це наш директор заводу Анатолій Арсенович Бондарук. Цурκановський — його я не знаю. Марценюка теж не знаю. Сушак Л. Ф. — це ж сама тітонька Ліда, заступник директора по сировині. Головний ревізор — не знаю, звідки він. Київ — це столиця України, туди я для когось відправляв баранів. З Гуцолом я не знайомий. Комісія — це люди, що приїздили до нас на завод щось перевіряти. Грицюка я теж не знаю — кажуть, якийсь начальник. Шмидкіс — це наш головний ветлікар.

Баранячі шкури я забирав собі. Віддавав їх чинити Вані-машиністу. Платив йому за вичинку тими ж шкурами — одна невичинена за одну вичинену.

— А ось тут ви написали: «1 вересня комісія — чотири курки; 25 вересня Загорська — п'ять курок; 29 вересня Сушак Л. Ф. — шість курок; 7 жовтня Вівсюк (Вінниця) — чотири курки; 5 листопада Київ (Сушак Л. Ф.) — дві курки; 9 грудня начальник залізничної станції Жмеринка — вісім курок; 6 січня Цурκановський — шість курок; 14 січня Цурκановський (Київ) — чотири курки; 4 липня комісія — чотири курки...»

— Хіба не зрозуміло? То були барани, а це — кури. А кому я курей віддавав, ви вже знаєте: комісія — це люди, які робили перевірку на нашому заводі. Сушак Л. Ф. — це заступниця директора, моє безпосереднє начальство; Вівсюк — якийсь керівничок з Вінниці. Ну, а Київ, як я вже казав,— це столиця республіки, туди тітонька Ліда возила курей (патраних) до якихось там ділових людей; прізвища начальника залізничної станції Жмеринка я не знаю, а тільки здогадуюсь, що він любить курятину; чиї іменини — не знаю; Цурκановського — як я вже казав, не знаю...

Всього за кілька місяців я зарізав 28 баранів і 78 курей, і всіх їх задарма віддав отим людям. А баранячі шкури собі забрав. Що забрав — то забрав! Відбріхуватись не буду...

Он вона, тітонька Ліда, може все слово в слово підтвердити — як те, що у зошиті написане, так і те, про що я тлумачу.

Як списали тих 28 баранів та 78 курей, що зарізали? А дуже просто! Молоденьких баранчиків, що народилися, ми не оприбуткували, а поставили їх на місце дорослих відгодованих баранів, яких зарізали. А курей ми списали так, ніби всі вони загинули від якоїсь хвороби. Про падіж склав і підписав акти особисто головний ветлікар Л. Шмидкіс. Йому, як бачите, теж дещо за це перепало...

— А скажіть, для кого існує підсобне господарство?

— Для людей...

— А для робітників заводу?

— І для робітників заводу, якщо щось... лишиться...

— За гроші?

— Звичайно, за гроші. Як же це можна — задарма. Вибачайте, мене он знову Лідія Федорівна кличе. Вам зошит не потрібен? Бо мені він, судячи з усього, знадобиться.

* * *

На цьому інтерв'ю з І. Н. Довгоборським закінчилося. Але, гадаємо, знайдуться компетентні товариші, які захочуть його продовжити.

Інтерв'ю взяв І. ГАЛІЦИН.

Могилів-Подільський район Вінницької області.

ТЕЛЕГРАФНЕ АГЕНТСТВО ВЕРЦЯ ТАП

УМІЛІ РУКИ

Хмельницька область. (Кор. ТАП). Жителі села Круті Броди Ярмолинецького району самі виготовили і запустили у космос штучний супутник Землі, з допомогою якого можна приймати телепередачі.

На запитання кореспондента ТАП, що саме стимулювало технічну творчість колгоспників, сільські умільці скромно відповіли:

— А що нам залишалося робити? Адже Хмельницьке обласне виробничо-технічне управління зв'язку ось уже кілька років ніяк не спроможеться встановити у селі бетонну опору для ретранслятора.

МАГАЗИН XXI СТОЛІТТЯ

ХАРКІВ. (Кор. ТАП). Такий магазин нині споруджується по вулиці академіка Павлова. Нашому кореспондентові у Харківському міськвиконкомі пояснили: це буде меблевий салон. Його почали будувати ще вісім років тому. Витрачено уже 100 тисяч карбованців — закладено фундамент і майже на метр піднялися стіни.

«Цілком можливо, що цей меблесалон матимуть щастя відкрити наші онуки і правнуки — жителі XXI століття»,— з гордістю заявляють про це жителі Московського району м. Харкова.

ВІЧНИЙ РЕМОНТ

Наш миколаївський кореспондент передає. Колись у техніці поняття «вічний» пов'язувалося лише з двигуном. І то переважно в плані фантастичному. Тепер у механізаторів, що користуються послугами Новоодеської спецжайстерні, популярним став вислів «вічний ремонт». Наприклад, варто було раз колгоспу імені XX з'їзду КПРС здати сюди кілька років тому трактор, і тепер мало не щотижня в ньому щось псується. І немає тому ремонту ні кінця, ні краю.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

Без слів.

Байки з резолюціями

КРОН І ЗЕВС

Як майже усім відомо, від законно оформленого шлюбу богині землі Геї з богом неба Ураном появилися на світ божий могутні титани.

Один із таких титанів, а саме Крон, силою відібрав владу у свого батечка й почав сам богувати. На власний розсуд, тобто як бог на душу покладе.

Єдине непокоїло новоявленого правителя: що його рідні діти можуть учинити з ним так само нечемно, як і він зі своїм батечком. Отож, щоб убезпечити свою узурповану владу від будь-яких несподіванок, Крон кожну свою новонароджену дитину про всяк випадок проковтував. Аж поки це діло не набридло дружині Реї. Вона й удалася до жіночої хитрості. Чергового синочка, нареченого Зевсом, вирішила приховати від занадто чадолюбивого батька, як тепер кажуть, не показати у звіті.

Однак Крон теж був не з учорашніх, вів точний облік новонароджених дітей (не так, як у деяких колгоспах — новонароджених телят). Коротше: забажав батько проковтнути й Зевсика. Та хитра Рея загорнула в пелюшки чималу каменюку і подала на снідання чоловікові. Оскільки Крон ковтав дітей не пережовуючи, то й не помітив підміни. Був певен, що Зевс тепер уже в надійному місці...

А Зевс тим часом і справді був у надійному місці. Матінка заховала його на острові Кріті. Там він виріс, набрався сили і тоді вже повернувся у рідні край. І передовсім скинув Крона з трону. Мало того. Згадавши, що батька краще бити гуртом, Зевс примусив ненажерливого Крона викинути назад усіх дітей, яких свого часу проковтнув. Одного з братів — Посейдона (згодом, уже в Римі, він виступав під псевдонімом Нептун) зробив володарем морів і океанів, другому братику — Плутону віддав у володіння підземне царство усіх мертвих. Словом, нікого не забув. А сам почав богувати на Олімпі, присвоївши собі звання головного бога.

РЕЗОЛЮЦІЯ: «Треба найближчим часом посилити медичну пропаганду, довести до широких мас, що погане пережовування їжі ніколи не доводить до добра».

ЗАКОНОМІРНИЙ КІНЕЦЬ

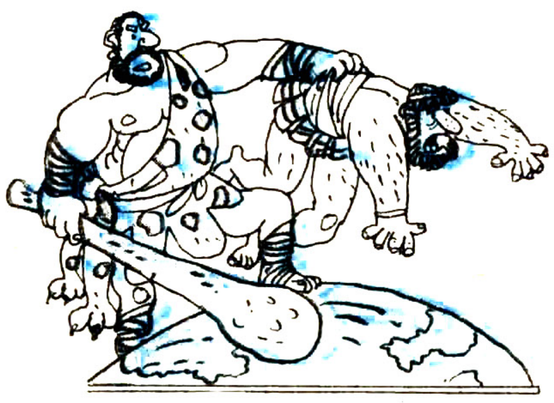

У богині землі Геї був синочок Антей. Виріс нівроку велетнем, що хоч сьогодні бери його центровим у збірну країни з баскетболу. І силу мав таку, що й у збірній команді з важкої атлетики чи з вільної боротьби також від нього б не відмовилися. Боротися і навіть битися Антей страшенно любив. Хлібом не годуй, дай тільки з кимось поборюкатися.

У ті часи, слід сказати, міжнародний туризм не був розвинутий так широко, як нині. Чужоземців стрічали далеко не так привітно, як тепер гіди «Інтуристу». Скажімо, той же Антей, тільки-но, бува, угледить якогось зайду, то відразу хапає його за барки й ну битися. І з ким не стане на прю, усіх перемагав.

Пішла довколишньою округою слава про Антея як про людину невразливу, нездоланну, яку ніхто не годен перемогти. І ніхто не міг розгадати секрету тієї Антеєвої невразливості. А секрет був простий: Антей міцно стояв ногами на землі й від неї, матінки, набирав сили небувалої.

А тим часом відомий тогочасний герой Геракл одержав завдання дістатися до саду Гесперид і поцупити кілька золотих яблук. Це мало стати одинадцятим, передостаннім офіційно зафіксованим подвигом Геракла. Що Гесперириди — це німфи, Геракл знав. Що вони пильно охороняють ті золоті кислиці, він теж знав. А от де саме ті Гесперириди зі своїм клятим садом знаходяться, про це велетень поняття зеленого не мав. Отож мандрував світом, шукав, аж поки не набрів на Антея.

І схопилися два велетні, аж земля загула. Один одного тиснули, м'яли, давили, а подолати ніяк не могли. «Не інакше якась хитрість, якийсь секрет є в цього харцизяки,— зметикував Геракл. — Ану, спробую піднести його в повітря, одірвати від землі». Піднатужився й таки підніс. І відразу відчув, що Антей втрачає силу. «Це не за правилами! — гукнув Антей. — Куди судді дивляться!» Але ж суддів тоді ще не було, судді з'явилися пізніше.

І Антей наказав довго жити...

РЕЗОЛЮЦІЯ: «Треба й надалі роз'яснювати найширшим верствам населення, що той, хто відривається від землі, ніякої сили не матиме. Навіть на найвищій посаді».

Овсій КРУКОВЕЦЬ.

м. Львів.

Мал. О. КОХАНА

— За те, що запізнився, сьогодні знімеш пробу нашого супу.

КОРОТКО КАЖУЧИ

● *Культурна людина ніколи не стане підкреслювати свої переваги — за неї це можуть зробити інші.*

● *Якщо не лізе ні в які ворота, значить, вилізе боком.*

Микола БАРАНОВСЬКИЙ.
м. Овруч
Житомирської області.

● *Іноді критику визнають лише для того, щоб добитися похвали.*

Ігор КЛЕПЕЦЬ.
м. Полтава.

● *Істина у вині — заспиртована істина.*

● *Одні не знають, що творять, інші не знають, що творити.*

● *Не показуй начальству, де раки зимують: з'їсть!*

Леонід НЕФЕДЬЄВ.

А воно, виявляється, в Луцьку...

Сучасний читач помічає все. Від його пильного ока не сховається, що газети то забагато, а то замало пишуть про п'яниць, що газетна реклама впродовж багатьох років уперто пропонує не копчені ковбаси, а свіжозаморожений минтай, що в оголошеннях «терміново потрібні» фігурують здебільшого штукатури, електрики, вантажники, а не, приміром, директори чи завідуючі базами.

Повз пильну увагу уїдливого читача не пройшло й те, що преса останнім часом зовсім перестала писати про чудовисько Нессі з шотландського озера Лох-Несс. То гули в усі труби, очевидці просто захлиналися на сторінках газет і журналів, а то ніби води в рот понабирали.

«Де воно поділося? — насідає читач на редакції («воно» — бо хто, не побачивши зблизька, може поручитися, що то «він» чи «вона»?..) — І взагалі, було воно насправді чи то все байки? Чому мовчите?..»

Автор, відверто кажучи, і сам якось підсвідомо відчував нестачу інформації із загадкового озера. Аж тут недавно заходить сусід, Іван Пилипович, і прямо з порога заявляє:

— А воно, виявляється, в Луцьку!

— Хто — «воно»? — дивлюся на сусіда, як дехто на новий пристрій в огорожі для заїзду у двір.

— Ви що, не чули?! — дивується Іван Пилипович. — Ну, оте... чудовисько з Шотландії... Так воно вже в Луцьку!

Сусід аж розрум'янився від хвилювання:

— Був я оце там недавно у відрядженні, так покоївка в готелі розповідала. Мовляв, бігав один з керівників міста вранці на зарядку до місцевого новоспорудженого озера. І в тумані побачив оте... оту... ну, з Лох-Несс... Йому потім доводили, що то земснаряд так витягнув шию, а він затявся, ніби на власні очі бачив, як воно ворушило вухами... І ще щось говорив про підземні водні артерії, якими, мовляв, можна куди хочеш...

Автор авторитетно заявляє, що з дитинства не схильний вірити усіляким пліткам, проте сусід, Іван Пилипович, наполягав, і не залишалося нічого іншого, як блискавично відрядитися в Луцьк. Чим чорт не жартує — а раптом проспиш грандіозну сенсацію?! Усе життя ж потім кусатимеш лікті...

— Нессі? У нас? — перепитали знайомі лучани. — Жартуєте, звичайно... Хоча... диму без вогню, як мовиться, не буває. Є у нас так зване «луцьке море», котре уже хтозна з якого часу споруджується. Так у тому болоті що хочете завестися може. Не виключено, що й чудовисько спокусилося луцьким мулом...

І далі повідали лучани таку сумну історію. Не лише на Україні, стверджували, а й у багатьох країнах Європи немає такого міста, в центрі якого розлягався б чудовий луг із сіножатями і гайками, весняними розливами і природними квітниками... А в Луцьку таке диво було. Було, та загуло. Бо колишнім батькам міста забаглося саме на цьому місці спорудити штучне море, чим і прославити свої імена на віки вічні.

Очікуваної слави не вийшло. Вийшло посміховисько, причому — дуже дороге: оте болото «з'їло» вже не одну сотню тисяч карбованців. А результат? Знищено прекрасний луг і сплюндровано річку, випрямлене русло якої замулюється. Мав, одне слово, вийти гідропарк, а вийшов гідропшик.

Тепер у Луцьку ніхто — ні головний замовник — міський відділ комунального господарства, де завідуючим Ф. С. Шиндерук, ні міськвиконком у цілому, ні навіть облплан не можуть точно сказати, коли буде завершено епохальну будову. І чи варто продовжувати те, що ніяк не виходить, чи шукати нових варіантів проекту... А Сумська ПМК-45, яка веде будівництво, знаходиться дуже далеко, і, схоже, її керівникам і луцьке болото, і значні суми викинутих на вітер грошей — глибоко байдужі.

...А чутки про появу Нессі вперто по Луцьку ходять. І з цього приводу один місцевий третьокласник Вася сказав: «Ось виросту, вивчуся на вченого, то я це діло обов'язково розкопаю — що за воно у тому болоті оселилося...»

Судячи з темпів, якими ведеться спорудження гідропарку, Вася встигне і вирости, і вивчитися, і розкопати.

С. МЕЛЬНИЧУК.

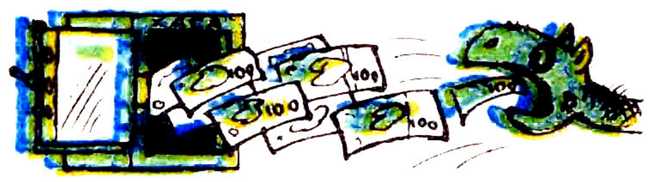

ДВОМА РЯДКАМИ

РОДЮЧИЙ СТІЛ

І стіл у нього рясно родить:
Тьму-тьмущу він паперів плодить.

НА ДВОХ ПОСАДАХ

І тут, і там щодня гарцює:
На двох посадах... не працює.

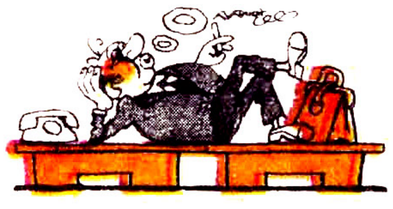

ДВОЛИКИЙ

Удома з шефа він глузує,
На службі ж перед ним плазує.

СЛУГА

Рецензував лиш видатних —
Слугою критик став у них.

Дмитро СОЛОДКИЙ.

Мал. В. СОЛОНЬКА

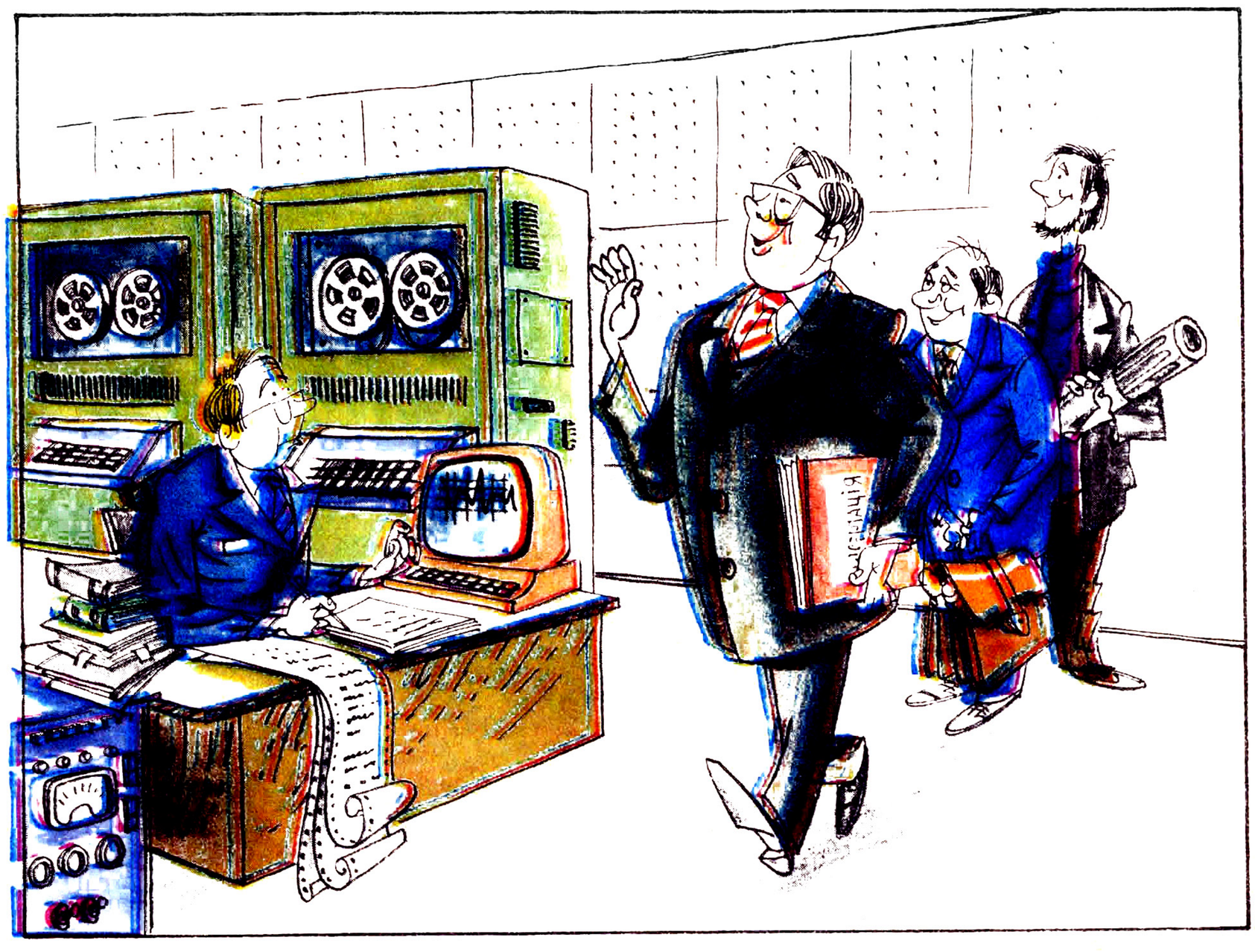

— Усе в порядку — я захистив вашу дисертацію!

У НАС В ГОСТЯХ

ЛАТИСЬКИЙ САТИРИЧНИЙ ЖУРНАЛ «ДАДЗІС» («ЧОРТОПОЛОХ»)
м. Рига

Мал. Т. СЕРГІЄНКО

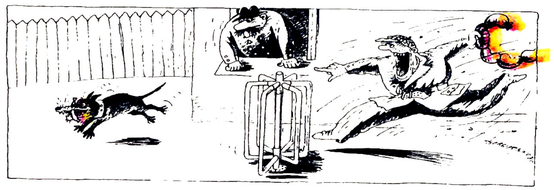

Без слів.

Мал. Т. СЕРГІЄНКО

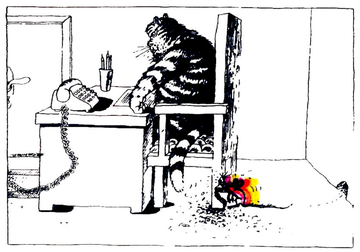

Без слів.

Мал. Л. ДАНІЛАНСА

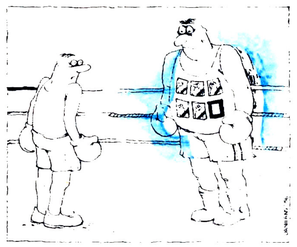

Без слів.

Мал. І. МЕЙГАЙЛІСА

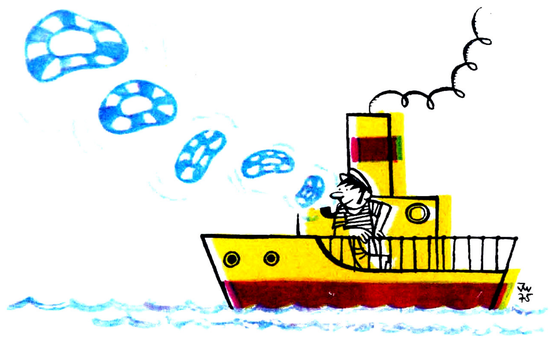

Без слів.

ПРИНЦИП НА ПРИНЦИП

ГУМОРЕСКА

У мене власні принципи. І саме тому, коли мав прийти майстер відремонтувати кран, я послав дружину до сусідів, а сам лишився вдома.

Майстер з'явився точно в умовлений час, що мене здивувало. Це не означає, ніби я до нього пройнявся довірою, але дещо в цьому напрямку було. Ввічливо привітавшись, майстер витер ноги об килимок. І я неймовірно зрадів, що дружини немає вдома — вражена його люб'язними манерами, вона одразу ж заходилася б накривати стіл.

Майстер по-діловому оглянув кран і приступив до ремонту. Працював старанно, ледь посапуючи, коли довелося докласти сили, щоб відкрутити заржавілий кран. Я кректав з ним за компанію, і поміж нами виникло щось схоже на взаємну симпатію, як це трапляється, коли люди спільно беруться за одну справу. Однак похитнути мої принципи ніщо не могло — хай собі пихтить, він на службі, і хай не сподівається — не дам. Подумки я посміхнувся — бач, як старається, драє новесенький кран, щоб блищав, як самовар на виставці. Нічого, тим більшим буде його розчарування, коли настане час прощатися.

— Вважай, порядок,— проказав майстер, витираючи з чола піт.

— І я так думаю. Дякую,— сказав я і простягнув йому руку.

Майстер потиснув мені руку, проказавши: «Не варто навіть дякувати». Мовляв, ні за що. Ремонтувати крани — його обов'язок. Лише вийде з ладу, зателефонуйте — неодмінно навідається...

Я остовпів. І це ж треба, щоб такий чудовий майстер трудився за спасибі? З мого боку було б чорною невдячністю. Не віриться, що й наступного разу він з великим бажанням з'явиться на виклик. Прийшла замість себе якогось бракороба, який ремонтуватиме три дні і лише рознесе по квартирі бруд... Рука моя мимоволі ковзнула до кишені, і лише завдяки великим зусиллям волі, закликавши на допомогу всі свої принципи, я стримався. Але майстер, перехопивши мій жест, похитав головою.

— Факт,— сказав він. — Тичуть нашому брату, тичуть. І бере наш брат, бере, заперечувати не буду. А от у мене принципи...

— Принципи? — вигукнув я здивовано. — Цікаво. Ви що — не берете, коли дають?

— Беру,— у майстра з грудей вирвалося тяжке зітхання. — Беру, якщо не можна не взяти. Якщо помічаю, що моя відмова позбавить людину спокою. А хто дав нам право чинити замах на чужий спокій? Сам страждаю, але беру. Від вас,— він скептично поглянув на мене,— не взяв би.

— Як так? — здивувався я. — Це ж з якої нагоди?

— Ви б не дали.

— Правильно,— сказав я самовпевнено. — Не дав би. У мене принципи.

— Тому й кажу,— погодився майстер. — У мене також принципи.

— А якби все-таки дав? — мене роз'їдала цікавість.

— Не взяв би,— твердо відповів майстер, складаючи в чемоданчик інструменти.

Якось воно дивно — в інших взяв би, а в мене — ні! Бреше, негідник! Бачиш, і він принципами козиряє... Знає, очевидно, що не дам, тут неважко бути принциповим. Ну, а якщо у мене ніхто не братиме, то що я робитиму зі своїми принципами? Чим перед дітьми і внуками гордитися буду? Його, майстра, довго ще пам'ятатимуть... Ну, гаразд, друже, зараз ми пересвідчимось, які у тебе принципи.

— Тримай карбованця!

— Ви мене ображаєте! — майстер зробив крок у напрямку дверей.

— А трояка? — я вирішив не відступати.

— Ні,— він похитав головою.

— І п'ятірки не візьмеш? — я продовжував його спокушати.

Майстер зі смутком поглянув на гроші, однак лишився на своєму. Ну й кремінь! Відмовився від п'яти карбованців! Подібного ще світ не бачив.

— На візьми червоненьку! — і я вийняв з гаманця купюру вартістю в десять карбованців.

Деякий час він дивився на мене, затим мовчки взяв гроші і пішов геть. Коли двері за ним зачинилися, я отямився. Людоньки, що ж діється? Справжнє пограбування! Я вибіг у коридор. Знизу долітали голоси.

— Ти програв, старий! Поглянь, що я у цього Плюшкіна... — почув я голос майстра.

— І як це тобі вдалося? — запитав другий голос.

— Тактика. Можна сказати, принцип на принцип. І ось результат.

«Нічого собі результат,— подумав я, грюкаючи дверима. — Краще б дотримувався власних принципів, аніж ламати чужі за таку ціну...»

Висваріс ПЛУНКШКІС.

АКСІОМИ

Дайте мені точку опори, і я переверну земну кулю!

Архімед із Сіракуз
(III в. до н. е.)

Дайте мені оцинковане покрівельне залізо, і я роздобуду вам покришки для «Жигулів»!

Янка з Центрального ринку
(друга половина XX в.)

Андріс КОЛЬБЕРГ.

КОЛЮЧІ ДУМКИ

- *Мало знайти своє місце в житті, треба ще зачекати, коли воно звільниться.*
- *Чим слабкіше мистецтво, тим більше жертв воно вимагає.*
- *Якщо порядна людина плете дурниці, то це все-таки порядні дурниці.*

Армін ЛЄІНЬШ.

Мал. Ю. СЕВЕРИНА

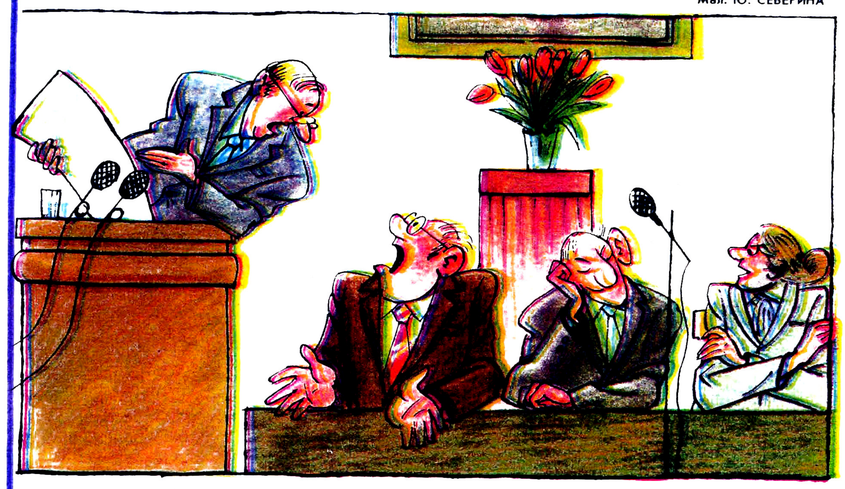

— Ну, а де ж критика у доповіді?
— Не знаю, тут так нерозбірливо написано...

ЗГОВІРЛИВИЙ ЛЕВ

Сидить у лісі лев. Аж іде ведмідь.

— Підійди-но сюди,— каже лев. — Записую тебе, завтра щоб о восьмій ранку був у мене.

— Навіщо? — запитує ведмідь.

— Я тобою поснідаю.

Похнюпився ведмідь і поплентався додому з рідними прощатися.

Іде вовк.

— Стривай,— зупиняє його лев. — Записую тебе, а завтра о другій дня щоб прийшов до мене.

— З якою метою? — запитує вовк.

— Я тобою обідати буду.

Схилив голову вовк, пішов з рідними прощатися. А тут і зайчик.

— Не поспішай,— грізно наказав лев. — Записую тебе. Завтра о восьмій вечора щоб був у мене.

— Для чого? — запитує заєць.

— Я тебе на вечерю з'їм.

— А можна не приходити?

— Можна,— каже лев. — Викреслюю.

Анатолій КУМАНСЬКИЙ.

м. Кіровоград.

КМІТЛИВІСТЬ ТРЕБА МАТИ!

ГУМОРЕСКА

Працюю я на м'ясокомбінаті. Давно працюю. Раніше була не робота, а рай! Раніше ми могли запросто барана винести. А тепер — дзуськи! Не поцупиш навіть сосиски. Важкі часи настали для нашого брата. Ой важкі! Тепер для несуна життя прожити, що мінне поле перейти.

Кмітливість треба мати!

...Кінець робочого дня. Напакувавши в лантухи, обережно човгикаю до прохідної.

— Агов, Кириловичу! — лагідненько гукаю вусаню-вахтеру. — А я тобі сюрприз приготував. Так би мовити, унікальний презент,— і дістаю з лантуха яскраву іграшку. — Глянь, яка заграничка штукенція! «Кубик Рубика» називається. Тримай!

Усміхнений Кирилович — на сьомому небі, а я — за дверима!..

Кмітливість треба мати!

...Кінець робочого дня. Натрамбувавши сумку делікатесною ковбасою, упевнено підходжу до прохідної.

— Назаровичу! — кричу,— а подивись-но, якого я собі пса придбав.

— О, який красень! — воркує Назарович.

— Японський пінчер! — хвалюсь. — А звати його Хома. Бачиш, невеликий песик, а розуму має ого-го!

— Невже? — недовірливо чухає потилицю Назарович.

— А подивись, і в цирк не треба йти! — і тичу пінчерові сумку. — А тепер,— командую,— додому!

Хома з сумкою в зубах стрілою вилітає за двері.

Кмітливість треба мати!

...Кінець робочого дня. Запхнувши в рюкзак свинячий окіст, підходжу до прохідної.

— Добрий вечір, Васильовичу! Хочеш на згадку — одну загадку?

— Якщо цікава — кажи.

— Що це таке — сіре, на чотирьох ногах і з рюкзаком?

— Хм... — замислився Васильович,— на чотирьох ногах... Кумедно. А що ж воно таке?

— Миша вирушає у відпустку.

— Хо-хо-хо! — заплющуючи очі, регоче Васильович.

А я — шасть у двері!..

Кмітливість треба мати!

Тільки відійшов від прохідної, коли гульк — підходять троє богатирів з червоними пов'язками на руках.

— Важко, мабуть, дядьку? — усміхається один. — Дай допоможу. — І бере рюкзак.

А двоє лагіденько беруть мене під руки.

— Щоб не впав. Слизько ж! — жартують.

Уже пізніше, коли я трохи оговтався, запитав хлопців:

— Братці, а звідки ви знаєте, що я несу?

А третій, худющий і високий, як драбина, високодумно прорік:

— Кмітливість треба мати!

Степан ГРИЦЕНКО.

м. Київ.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

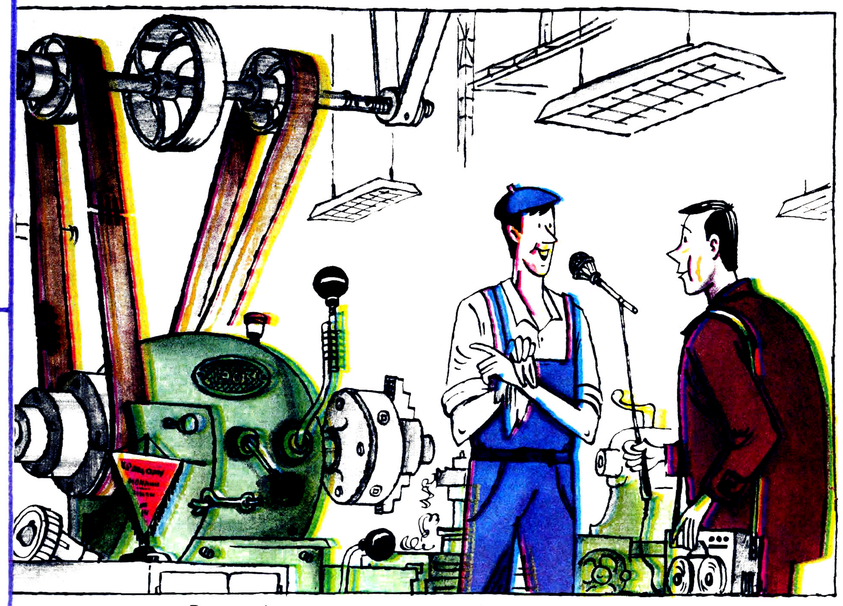

— Розкажіть про вашу династію.
— Ось за цим верстатом іще мій прадід працював...

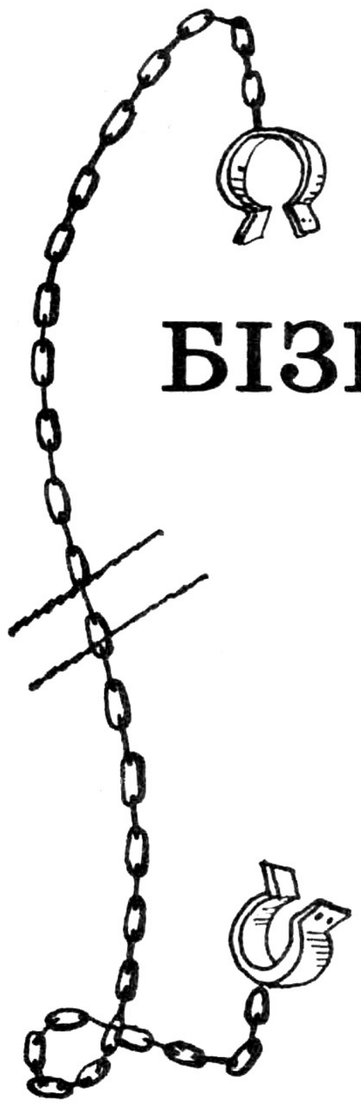

Колоніальні товари... Уже при самих цих словах у пам'яті спливають десь вичитані в дитинстві екзотичні слова: копра, гевея, манго, маніок. І той казковий фрукт гуаява, що на смак (теж вичитано) — полуниця, а пахне ананасом, теж, до речі, фруктом екзотичним.

Це — звідти, з колоній... А туди навзамін британські та інші негоціанти сплавляли скляне намисто, ножики, бляшані браслети...

БІЗНЕС НА ЗВІРСТВІ

Часи змінилися, і сьогодні йдеться не про товарообмін часів каравел і кринолінів, а про торговельні операції в теперішню епоху комп'ютерів і лазерів.

Як не дивно, а браслети в ті краї і досі постачаються справно. Зокрема, в Африку, і, зокрема,— Великобританією. Та ще й не які-небудь там бляшані чи дуті, а цілком масивні, стальні. Цей товар фабрикується англійською фірмою «Хайятт», головна контора якої знаходиться в Бірмінгемі. Крім браслетів, які в ужитку називають кайданами, компанія експортує ще й комплекти ланцюгів, котрими можна надійно скувати одразу кількох в'язнів; ремінці, аби було чим того в'язня цупкенько спеленати, і таке інше причандалля.

Сама фірма, піддаючись ностальгічній тузі за часами минулими, називає свою продукцію «колоніальними товарами». Британський же уряд скромно й діловито говорить про експорт «засобів угамування». Але ані перше, ані друге визначення чомусь не співпадає з точкою зору Організації Об'єднаних Націй, яка вважає ці обладунки «знаряддями, що принижують людську гідність і можуть бути використані як засоби тортур». А, до речі, тортури заборонені ж! І для Великобританії це не секрет за сімома замками: її власний підпис красується на оригіналі відповідної Конвенції.

Минулого року в Англії урочисто, на високому рівні запевнялося, що подібний гендель буде взято під найсуворіший нагляд. А якщо кайдани, наручники, ланцюги оті й продадуть-таки, то хіба що тільки для вжитку в театральних спектаклях.

Отак говорилося та запевнялося. А через кілька місяців із благословення державних органів було задоволено чергове замовлення на ножні «браслети» й замашні канчуки, якими звично послуговуються при виїжджуванні коней.

Ну, про те, як у Південно-Африканській Республіці з кіньми поводяться, говорити не беремося — не цікавилися. А от що в'язнів там катують — достеменно відомо. Наприклад, лідер молодіжного й студентського руху ПАР Стів Біко був без суду й слідства кинутий у в'язницю, в наручниках і кайданах прикований до розпечених грат і канчуками збасаманений. Тамтешні ж медичні експерти свої обов'язки твердо знають: незважаючи на численні сліди сильних опіків, що були на тілі жертви, синяки, пошкоджені груди й череп, констатували «природну смерть».

Що ж, воно ніби й на їхнє скидається, якщо з певного боку глянути. Бо й оця, й інші тамтешні отакі трагедії людські випливають із самої природи теперішнього тамтешнього режиму, стали в ПАР справою звичною і звичайною. Отак само, як для декого звичним та звичайним став гендель знаряддям тортур. Щоправда, коли про той гендель говорити, то треба сказати, що відставна володарка морів іще начебто хоча трішки, бодай про людське око соромиться свого бізнесу на звірстві. А от дехто вже й про око людське не таїться, навіть узаконює цей вид комерції. Ось із недавно виданої інструкції міністерства торгівлі США дізнаємося, що дозволяється експорт «спеціально розроблених знарядь тортур» американського виробництва в «дружні країни». Як зразок товару, що проходить по цій статті, наводяться «затискачі для пальців». Можливі покупці — Австралія, Ізраїль, Японія, союзники по НАТО. Так що коли в південноафриканських катів виникне нагальна потреба в затискачах для пальців, то великого клопоту з цією проблемою в них не буде: через своїх численних посередників у тих «дружніх країнах» вони розживуться на них якнайшвидше і з гарантією якості!

Р. БЕКНАЗАР-ЮЗБАШЕВ.

І сміх, і гріх

ДВА ЛИХА В ОДНОМУ ТЕАТРІ

У каїрському театрі Гумхурія під час репетицій оркестру час од часу лунають звуки, не передбачені композитором. Буває це тоді, коли хтось із музикантів необачно наступить котові на хвіст. А наступають досить часто, бо коти весь час під ногами музикантів вештаються.

Кінець кінцем диригентові Йосефу ель Сізі терпець урвався — він вирішив покінчити із цим лихом: пообіцяв працівникам театру по десять єгипетських фунтів (близько десяти карбованців) за кожного спійманого чотириногого «соліста». Але це викликало неабияке незадоволення директора театру, бо, виявляється, він тих котів спеціально купував, сподіваючись у такий спосіб зарадити іншому лихові: в директорському кабінеті миші нещадно нищать усі ділові папери.

ДЛЯ ОБРАНЦІВ...

У американському місті Балтіморі, що в однойменному штаті знаходиться, не так-то й давно на п'яти гектарах відкрито нове кладовище. Ховають на ньому хатніх тварин, переважно собак та котів. Але не всіх, а тільки обранців долі — тих, яким пощастило на грошовитих хазяїв. Плата за місце для «покійника» залежить од площі поховання: для такої, наприклад, невеликої тварини, як хом'як — 325 доларів, для більшої — до 2000.

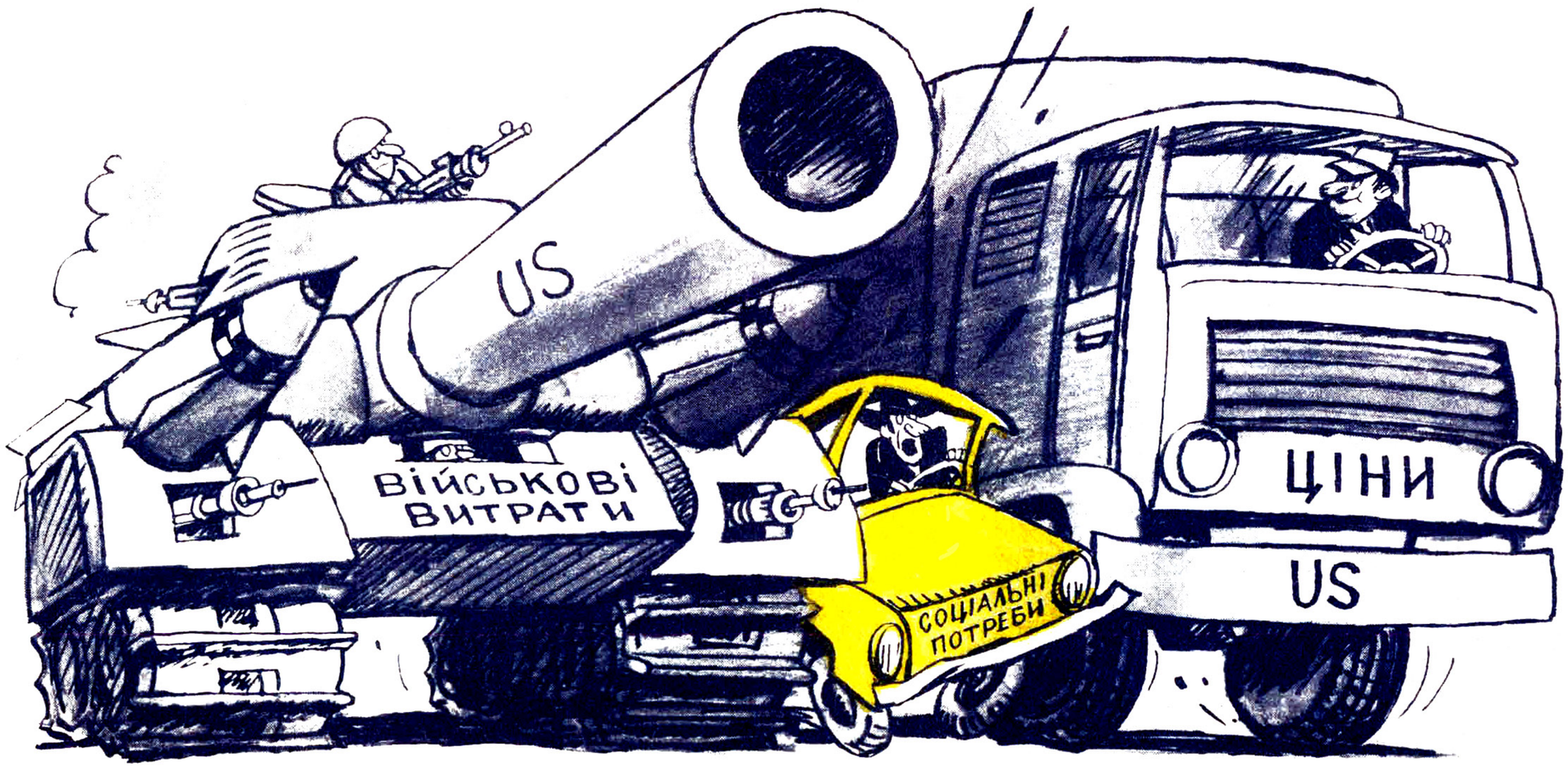

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Затискають.

ДЕНЬ ПРИЙОМУ

УСМІШКА

Заходжу до приймальної. На дверях табличка: «Прийом від... до...». Простую до дверей мимо відвідувачів. Секретарка зупиняє:

— Вам куди?

— Туди,— показую пальцем.

— А їм не треба? — запитує секретарка, показуючи на інших відвідувачів.

— А нам не треба? — кричать відвідувачі.

Логічно. Якщо сидять — значить, треба. Погоджуюсь. Покірно сідаю. Чекаю. Разом з усіма. Один виходить — інший заходить. Один виходить за п'ять хвилин, інший — за двадцять п'ять. Черга рухається поволі.

Сиджу. Залишений верстат з незакінченою деталлю з думки не йде. Заспокоюю себе. Нічого страшного. Постоїть. Ніде не дінеться.

Минула година — я сьомий. Дві пройшло — третій. Через дві з половиною — перший.

Зайшов. Називаю себе.

— З якого цеху? — питає директор.

— З третього.

— Механічного?

— Механічного.

— Від Арнольда Оверковича?

— Від нього.

— Кажуть, ви малювати вмієте?

— Та трішечки.

— Я просив прислати кмітливого чоловіка, щоб намалював графіки зростання продуктивності праці і зниження втрат робочого часу. Беріться за роботу.

Феодосій ЛУЗАН.

м. Київ.

● ● ● ● ● ● ●

ЩИРЕ ОБУРЕННЯ

БАЙКА

Ведмідь обурений до краю:
— Грабіжники! —
Напав на вовчу зграю. —
Зітру на порошок!
Всі скаржаться,
що я вам потураю
І покриваю
кожен ваш грішок!
Коня загризли, вибили отару,
У лісі звірини вже не видать.
Та я таку придумаю вам кару,
Що будете довіку пам'ятать!
Вовк-ватажок немало дивувався:
— Ну, що таке?
Тривало ж так віки,
Завжди розбій чинили ми, вовки —
Чого б то я так ревно хвилювався?

* * *

А й справді,
ну, чому Бурмило злиться?—
Вовки вже перестали з ним ділитись.

Іван СВАРНИК.

м. Львів.

Мал. А. ПОМАЗКОВА

Мал. В. МУСКИ

Мал. А. ЯЩЕНКА

Без слів.

Мал. А. ЯЩЕНКА

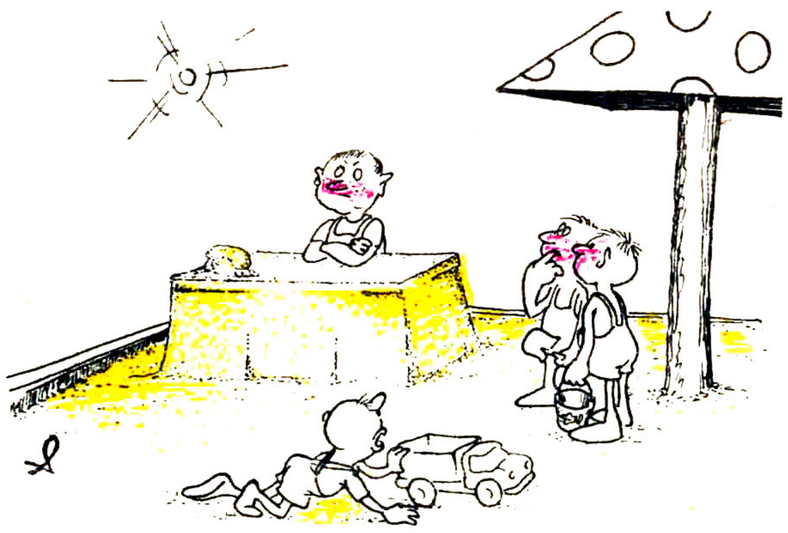

Без слів.

Мал. О. ЛЮТКЕВИЧА

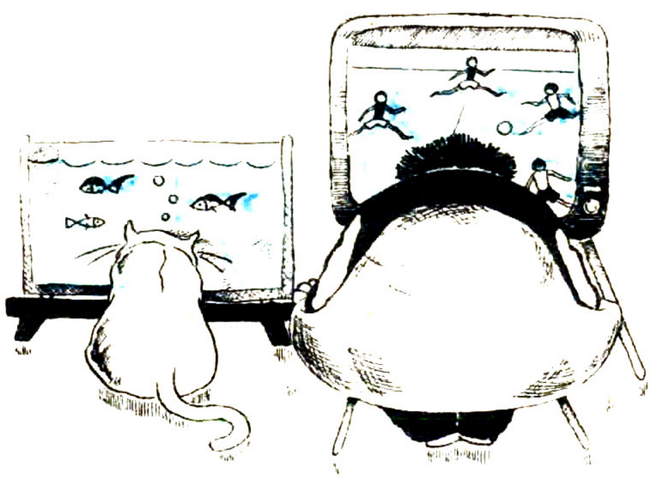

Без слів.

Мал. Т. ЮНА

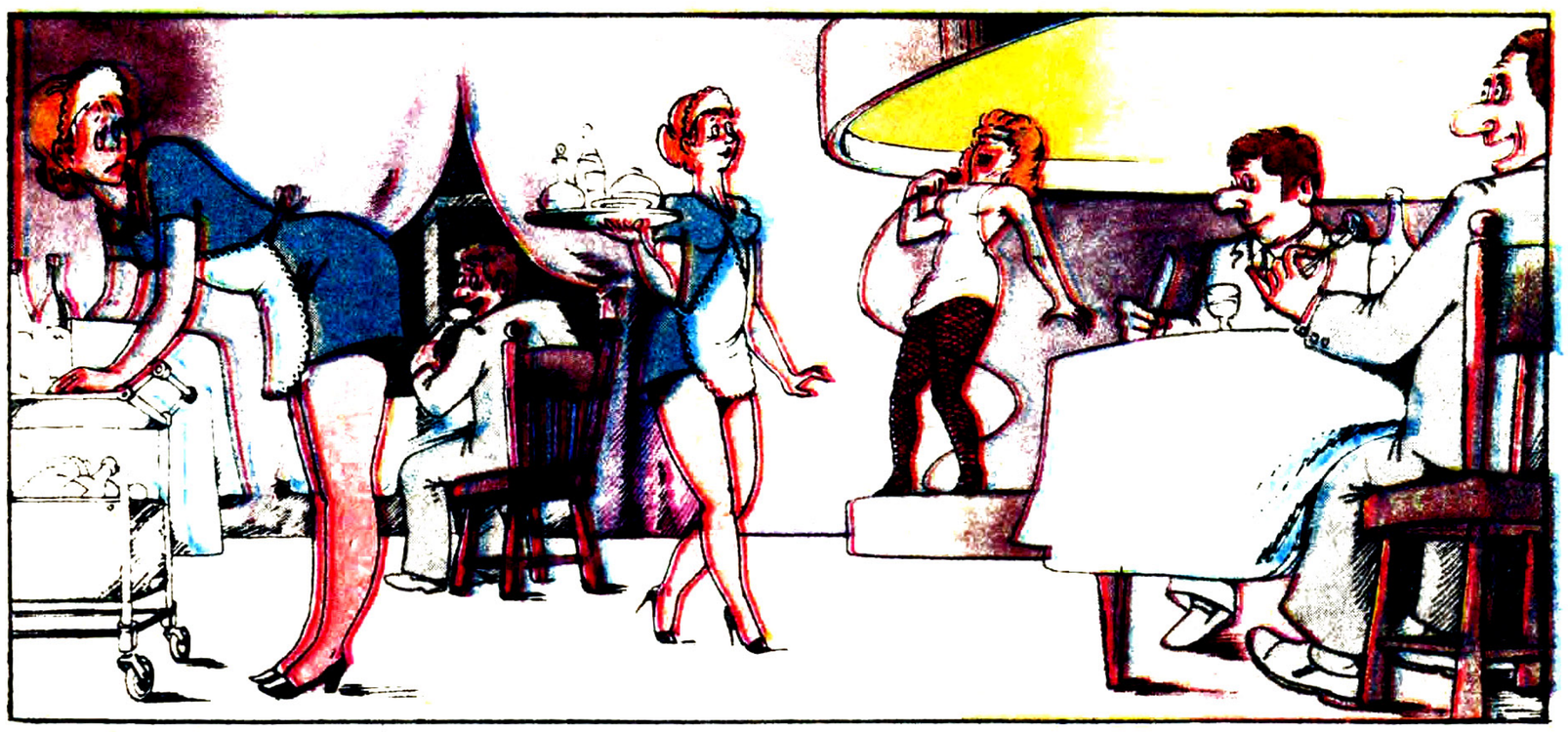

— Що, міні знову в моді!
— Не в тому річ, просто нам фонди на спецодяг скоротили.

ПЕРЧЕНЯ

ЗАГАДКИ ПЕРЧЕНЯТКА

Ходить мовчки
По подвір'ю,—
Аж мигтить
Лискуче пір'я,
Борода червона,
Мов калини гроно.
Запитай:
— Ідеш куди?
Відповість ураз:
— Булди!

(Індик)

* * *

Дощ пробігся прудко лісом —
І подався геть, гульвіса.
Та у лісі
На травичку
Скинув шапку
Невеличку.
Доки дощик в хмарі спав,
Справжній бриль із шапки став.
Зайчик з хатки — стриб та стриб:
— Ой, який хороший...

(Гриб)

Марія ПОНОМАРЕНКО.

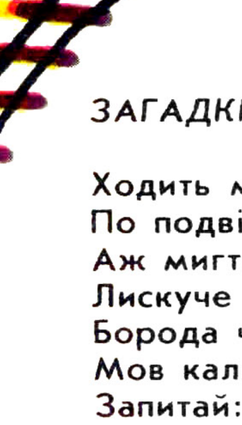

Я БЕЗ ДІЛА НЕ СИДЖУ

Доки мама пиріжки
Ліпить безупинку,
Я без діла не сиджу —
Пробую начинку.
З'їла сиру зо три ложки,
І калини з'їла трошки,
Потім маку скуштувала,
Жменьку ягід в рот поклала...
Вже готові пиріжки,
Їсти б, доки свіжі,
Та стомилася я так,
Що вже не до їжі.

Ніна ДЕРГАЧ.

ХТО КУПАТИМЕТЬСЯ!

Цебенить вода із крана,
Набігає повна ванна.
Для слона це? Бегемота?
Для дельфіна? Кашалота?
Ще біжить вода, ще трішки:
В ній комар помиє ніжки.

Олександр КОВАЛЕНКО.

ЧЕРГОВА

Я сьогодні чергова.
В мене дошка — як нова.
На рукаві — пов'язка.
Не бігайте, будь ласка!
В тебе парта в пилюзі!
В тебе ноги у грязі!
Ось бачите, пов'язка!
Тож не смітіть, будь ласка!
Скільки діла!
Скільки справ!
Хто це крейду розтоптав?
Хто це кинув папірець?
Хто стругав тут олівець?
Ох, скоріше б вже кінець!
Вдома сяду на стілець,
кину ранець у куток,
скину правий чобіток,
лівий стягне мій дідусь,
як на ліжко я звалюсь —
і пальта на скину! —
ото вже відпочину!

Галина МАЛИК.

НЕХАЙ СОН ПОСПИТЬ

— Андрійку, вже час спати.

— Щось не хочеться, бабусю.

— А чому, онучку?

— Та ще сон не прийшов.

— Прийшов, онучку, прийшов. Він давненько вже у твоєму ліжку лежить. На тебе чекає. Мабуть, вже й заснув,— жартує бабуся.

— Тихше, бабусю,— притулив Андрійко палець до губів. — Нехай сон ще з годину поспить, а я тим часом подивлюся телевізор.

Микола КОЛЕСНИКОВ.

Мал. М. КОРДЮМ

У ПЕРЧАНСЬКІЙ ВІТАЛЬНІ

Дружній шарж А. АРУТЮНЯНЦА.

Свого часу Остап Вишня, схвально оцінюючи доробок тоді ще молодого поета, писав: «Дорогий Митя Білоус! Хоч ви аж ніяким робом не Галушка, а я не Часник, та проте:

— Уперьод, Дмитре Білоусе! Только уперьод!»

Сьогодні Дмитро Григорович і сам належить до когорти визнаних майстрів гумору й сатири, але постійно пам'ятає оте вишнівське «Уперьод!» Така «бойова закваска» у нього ще з часів Великої Вітчизняної війни. Після тяжкого поранення Дмитро Білоус працював у редакції радіомовлення для партизанів України. Його гнівні, дошкульні вірші лунали у передачах «Сатиричний радіозалп», друкувалися у листівках «Перця», які бійці читали на передовій, у партизанських загонах. І перша книжка поета називалася по-бойовому «Осколочним!» Потім були і «Веселі обличчя», й «Сатиричне і ліричне», і «Критичний момент», і «Пташині голоси», і ще інші та й інші книжки — і для дорослих, і для дітей...

Дмитро Григорович також багато перекладає з російської, білоруської, литовської... За переклади з болгарської його нагороджено орденом «Кирила і Мефодія» І ступеня.

Нещодавно поет закінчив роботу над новою книжкою «Диво калинове». А на робочому столі вже нові вірші. Кілька з них Дмитро Григорович, давній і бойовий перчанин, пропонує нашим читачам.

Дмитро Білоус

...ПЕРЕЧИТУЮ ОСТАПА ВИШНЮ

«Думи... думи мої»,[1] — перечитую я
ці Вишневі уроки.
І не сходить із думки славетне ім'я
цілі роки.

Люблять Вишню іздавна і місто, й село:
по агресору б'є, по хапузі й недбайлові.
Чув я змалку: регочуться люди, було,
в Курманах, у Ромні й Недригайлові.

— А який він? Як дід — у «Зенітці» — Свирид,
що трійчата погладжував ніжно.
— Та такий: глянеш ти на один його вид,
і тобі уже робиться смішно.

Я ще був з шевелюрою пишною.
Виступали з Остапом Вишнею.
Вечір теплий. Не вечір — казка.
Записки до президії — знову і знов.
Ось Остапові Вишні: «Скажіть, будь ласка,
Що таке любов?»

Зал до сміху не стишився, не одгув.
Взяв записку Остап — що сказати він може?
«Ви знаєте,— каже,— забув.
Пам'ятаю тільки... щось — дуже хороше!»

Раз його зустрічаю в «Перці»,
бачу, руку тримає на серці.

Власну книжку показує, мудрий бесідник,
каже мовою щирою й простою:
— Щойно видали: бачите — наче посібник
по боротьбі з коростою...

В Ірпені йдуть із Рильським до річки внизу.
І зайшлось про письменницьку славу.
Раптом Вишня у лузі побачив козу
і сказав, зупинившись край ставу:
— Висувають на премії: хто з нас не «за»?
Всі шанують відзнаку лаврову.
Та біда, як ота сухоребра коза
висуванцем стає... на корову.

Рильський щиро сміявсь, знав він музи обранців,
добре знав і таких висуванців.

Це ж, як Вишня казав, не галоп і не рись,
не на ярмарок вирядив хуру.
Не лети стрімголов, черевики почисть,
коли входиш у літературу.

Коли в неї ідеш, забувати не смій,—
мовив Вишня-Губенко,—
що був Пушкін у ній, що був Гоголь у ній,
що у ній був Шевченко.

Друже милий, я вірю і знаю, що ти...
геніальний, великий.
Але все-таки, перш ніж у храм увійти,
обітри черевики!

[1] «Думи мої» — назва щоденника Остапа Вишні.

ДО БРАТА ВАСИЛЯ

...не знаю, чи перезимую,
бо з наших батьків і дідів
не знаю, щоб жили за 80 років».

З листа
мого брата Василя.

Ти написав мені під осінь:
«Чи я доцокаю років?»
Вісімдесят не жив ще досі
ніхто з батьків, ані з дідів.

Та — леле! — схаменися, брате,
заграв ти на сумну дуду.
Ну що мені тобі сказати?
Я краще приклад наведу.

Якщо занесена дорога,
в снігу попідручки хати,
хтось має першим од порога
розчистить стежку, пробрести?

Якщо в часи біди і скрути
з дідів до ста й не жив ніхто,
то хтось же перший мусить бути,
хто перевалить і за сто.

А що — прикинь тверезо й строго,—
аби Гагарін думать став:
«Не долечу!» (Адже до нього
ніхто ще в космос не літав!)

І хай ми навіть не всеможці:
річ — довголіття — не проста,—
казали ж предки-запорожці
тримати бубликом хвоста!

Ти чуєш: віє вітром гожим,
коли ж на краще скрізь пішлось —
чому до ста дожить не можем,
чи ти, чи я, чи третій хтось?

ОЦЕ ТАК СПРАВДІ ВЕЧОРИ!

І так спішиш, часу нема,
роботи більш ніж досить.
А ще й фортуна жартома
сюрпризи нам підносить.

Закис, ніде не був давно,
а вирвешся, буває,
чи до театру, чи в кіно —
прийшов: квитків немає!

Дружину ледь загітував
на вечір поетичний.
Але ж не думав, не гадав,
що й тут сюрприз той вічний.

У філармонію йдемо,
а перед самим носом —
«Квитків нема!» Та ми ждемо.
Ждемо. Касирку просим.

Кінчилася пригода й ця.
Людей у залі повно.
Хоч і «студентські» в нас місця,—
радіємо невимовно.

Ідуть «на біс» читці-майстри,
і співаки, й поети.
Оце так справді вечори,
оце так творчі злети!

А мудрагелі тратять час
і добру справу гублять,
довести прагнучи, що в нас
поезії не люблять.

А те, що зал не раз аж гув?
«Квитків нема» — табличка.
Таким Підсухи вечір був,
Олійника, Павличка...

І я на кожнім побував,
щоправда, на балконі.
Зате вже так аплодував,
що аж болять долоні.

ЯК СТАТИ НОВАТОРОМ

Багато моментів окремих, осібних
в тонкій поетичній творчості.
Але слід би створить спеціальний посібник:
як пишуться вірші узорчасті.
Вони напливають подібно до хмарки.
Берете ви аркуш паперу,
авторучку першої-ліпшої марки
і відбиваєте новітню еру,
добираєте ті ж слова,
якими користуються всі,—
наприклад: трава, дива, голова,
таксі, карасі...
а потім —
для новаторства —
Дебюссі!
А потім — цитацію — сентенцію вічну —
і під нею — формулу хімічну.
І буде поезія свіжа, новаторська цебто,
можна втесати ще й лікарського рецепта,
щось на зразок oleum ricini
(розбираюсь, мовляв, у медицині!)
І ставите все це — рядок за рядком —
з упертістю неодолимою:
кінці рядків прибиваєте, як гвіздком
(у вірші це зветься римою!)
Слова усі «в стовпчик» пишете,
за інших не згірш,—
ото вже і є вам вірш!
Якщо б хто озватись посмів негативно —
кажіть: я мислю
а-с-о-ці-а-ти-вно!
Якщо скажуть: формули хімічні
для поезії не органічні —
на новаторство переводьте мову,
кажіть: даремна критична паніка,
а ще краще
дайте
до книжки передмову
відомого хіміка-органіка!

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

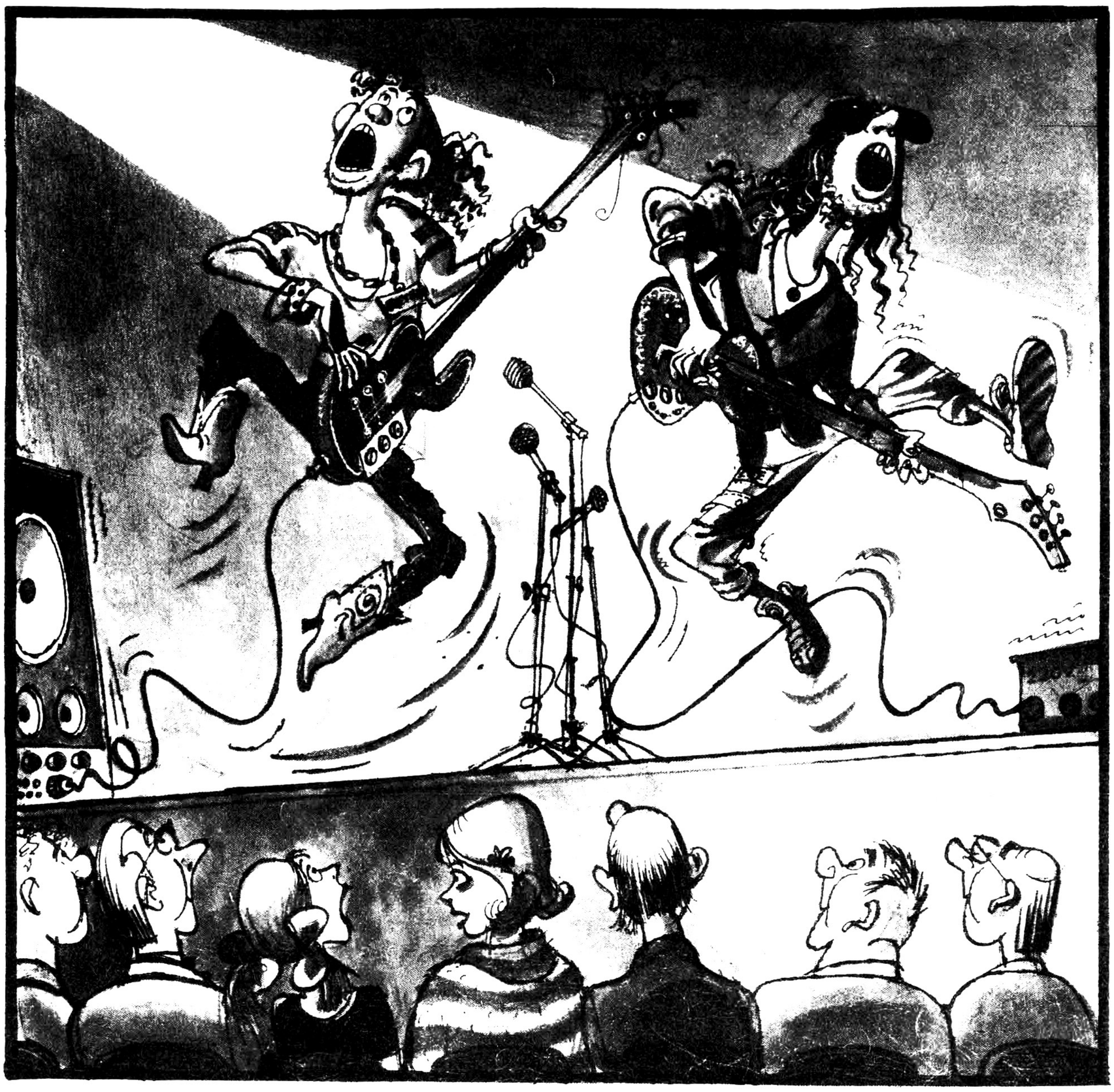

— Чого це вони так сіпаються?
— Так у них же гітари електричні.

Народні усмішки

ДВІ УМОВИ

— Ти вмієш варити борщ, невісточко?
— Та вмію...
— А що треба для того, щоб він був смачний?
— Незлу свекруху та голодного чоловіка.

ЧИЯ ДОБРІША

— Куме, у тебе жінка добра?
— Тільки вночі — як спить.
— А моя завжди добра, бо спить і вдень, і вночі.

СОЛОВЕЙ

— Що це за пташка в тому кущі так дивно співає, Петре?
— Соловейко, мабуть. Тобі подобається?
— Та подобається. Але мені все одно хочеться прогнати її звідси оцією каменюкою...

— Відбери у неї цеглину, Петре! — почулося раптом з куща. — Бо такою і вбити можна! А ми ж з тобою так не домовлялися.

ДОПАССЯ

— Що оце ти тут робиш, хлопче?
— Вівцю пасу.
— А ото не її ген під гаєм вовки доїдають?
— Ні, то вівця дядька Семена. А нашу вони ще вранці з'їли.

ВОСТАННЄ...

— Тату, дозвольте мені оженитися,— просає дорослий син.
— Вже четвертий вечір він просить про одне й те ж саме! — гнівно вигукнув батько. — Ти довго ще будеш мучити мене оцими дурницями?
— Ні. Сьогодні — востаннє, бо Катря каже, що їй уже набридло п'яту добу сидіти під замком у нашій клуні.

Повідомив В. ВЕКЛЕНКО.

сел. Таромське
Дніпропетровської області.

Дуже Перче!

Тобі, мабуть, знайомі скарги на те, що телевізор забирає багато часу. Мовляв, і газету немає коли почитати, і цікаву книжку погортати. Я ж завдяки Івано-Франківській телемайстерні, що по вул. Московській, маю вільного часу вдосталь. Річ у тім, що два роки тому я здав сюди свій телевізор «Юність Р-603», і досі він не відремонтований.

От я і думаю, Перче, чи не придбати мені самовчитель по ремонту телеапаратури. Бо на тих ремонтників уже надії немає.

БУГРАК Я. І.

с. Зелена Максимець
Надвірнянського району
Івано-Франківської області.

До якої б категорії ти відніс начальника міжгосподарської пересувної механізованої колони № 18 тресту «Полтаваоблагробуд» Андрія Васильовича Яременка: до — «своїх» чи «чужих»? А ставимо ми питання так ось чому. Живемо ми у відомчому будинку, що належить МПМК-18. У травні минулого року постало питання про його газифікацію. Газопровід від наших помешкань буквально за кілька кроків.

От ми й звернулися до А. В. Яременка із проханням виготовити проектну документацію на газифікацію нашого будинку. А Андрій Васильович нас і слухати не хоче.

— У вашому будинку нема моїх людей. Отож і робити я нічого не буду...

Виходить, Перче, якби ми всі працювали у МПМК-18, то для А. В. Яременка були б «своїми» людьми, а так ми просто — «чужі». Якщо ж дотримуватися логіки Андрія Васильовича, то виходить, що й він не «наша» людина, якщо ділить людей на «своїх» та «чужих». А якої ти думки, Перче?

ЖИТЕЛІ відомчого будинку, що у с. Сенча Лохвицького району.

Полтавська область.

Поцікався, будь ласка, у керівників Василівської міськради таким питанням: коли вони нарешті зволять зробити на даху нашого будинку № 14, що по вулиці Театральній, звичайнісінький солярій? А то що ж воно виходить!..

Басейн у нашому будинку начебто є. Щоправда, не справжній — підвальний. Так іронічно ми називаємо наш підвал, в якому шість років стоїть суцільна вода. А от солярію, де б ми могли погрітися після наших холодних квартир, у нас немає.

Можливо, керівники міста мають на меті спорудити навколо нашого будинку міський пляж, а у підвалі — відкрити секцію плавання? Так чому про це на весь голос не сказати?

МЕШКАНЦІ будинку № 14 по вулиці Театральній.

Запорізька область.

Прашиперо не в гусака...

«Минулий рік був для дітей роком чудес. Було проведено п'ять культпоходів до лісу, на колгоспне господарство, а також на сапання буряків і збирання овочів».

(Із звіту).
Надіслав Д. ШУГАЙЛО.

«Прошу вас, головний лікарю, дати розпорядження, щоб зробили зуби синові, бо він без зубів і не може нормалізуватися в житті ПТУ.
До заяви додаю довідку комісії і беззубого сина».
(Із заяви).
Надіслав Т. БЕРЦИК.

«Ряд виступающих гарно висвітлили нєдодєланые недостатки. Тож наша задача їх додєлать і ізнічтожить. І тоді буде повний ажур».

(З виступу).
Надіслав Б. ЩЕРБАЦЬКИЙ.

«Не секрет, що був час, коли деякі доярки у гонитві за надоями підливали в молоко воду. Коли ж доручили Олені Федорівні контроль за якістю молока, показник цей значно зріс. Бо її пильне око все вгледить, і тоді вже сумлінна трудівниця не дасть спуску».

(З газети).
Надіслав В. ТАРАНЕЦЬ.

«За звітний період в нашому колгоспові проведена документальна ревізія на птахофермі. При ревізії виявлено нестачу півнів 53 та 28 курок. Таку нестачу птиці можна списати на збитки колгоспу, которих поїли лисиці та другі звірі».

(З акта ревізійної комісії).
Надіслав Я. МИСЕВРА.

«Рано ми себе заспокоїли тим, що вижили із села зеленого змія, бо він знову підняв голову. А за це колгосп поплатився своїм кращим шофером, якого автоінспекція позбавила прав на управління автотранспортними засобами в нетверезому стані».

(З листа до редакції).
Надіслав С. ІЖКО.

ПРО НЕСУНА

Його не лякають контрольні пости,
Вага, габарити та дальність,—
Усе, що завгодно він ладен нести,
Та тільки не ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

Олексій ВЕСНІН.

м. Мелітополь.

Теми малюнків цього номера придумали: В. Бондаренко, Р. Друкман, В. Космилін, Н. Малофєєв, А. Помазков, О. Слуцький, Л. Телятников, В. Чмирьов.

Риба у філіалі

Велике це діло, шановні товариші, коли поряд з вами працює не позбавлена почуття гумору людина. Принаймні, завдяки такому веселунові вам гарантовано і несподіваний каламбур, і дотепний анекдот, і взагалі оптимістичне сприйняття дійсності. А у наш сухий технократичний час — це надто важливо. Бо добре посміятися... А втім...

Біловодському, що на Ворошиловградщині, підприємству «Райагропроменерго» потрібна була база. Здавалося б, питання сьогодні вирішується простіше простого. Якщо у вас є на це відповідні кошти, замовляйте проект, а потім згідно з ним будуйте ту свою базу. І — проблеми нема.

Біловодівські райагропроменергетики, власне, так і вчинили. І потрібний їм проект замовили у Донецькому філіалі інституту «Укрсільпроект». Не беремося судити, з великим ентузіазмом зустріли це замовлення інститутські зодчі чи ні. Достеменно знаємо тільки одне — закипіла у філіалі робота.

Кипіла вона, щоправда, спершу один місяць, потім — другий. А там вимір часу і на роки перейшов...

Захвилювалися тоді агропромівські енергетики. Що ж це воно, подумали, виходить? Ми ж документацію не на будівництво якогось римського Колізею заговляли, а всього-на-всього — типової бази.

Десь спрацювала, видно з усього, телепатія і в проектантів. Бо нарешті взяли вони та й повернули своїм замовникам той довгожданий проект. Отримали

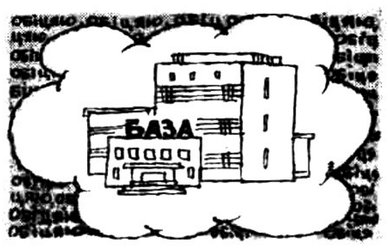

його сільські енергетики аж... через рік, і зрозуміли... Що мітинг на честь його отримання проводити явно рано. Оскільки не виявилося серед проектної документації й половини необхідних для будівництва паперів.

Звернулися з такою оказією біловодці до директора Донецького філіалу інституту «Укрсільпроект» Б. М. Чорного. А Борис Михайлович не тільки нічого пояснювати не хоче, а й навіть чути. Мовчить, мов будівельний граніт. Зате його заступник — головний інженер Анкудинов, дотепний чоловік,— взяв та й пожартував:

— Ви,— каже сільським енергетикам,— ту свою базу починайте будувати, а необхідну документацію ми якось пришлемо...

Ось і вийшло щось на зразок того анекдота про рибу, якої ще не наловили, а вже смажать...

Ю. ІЩЕНКО.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

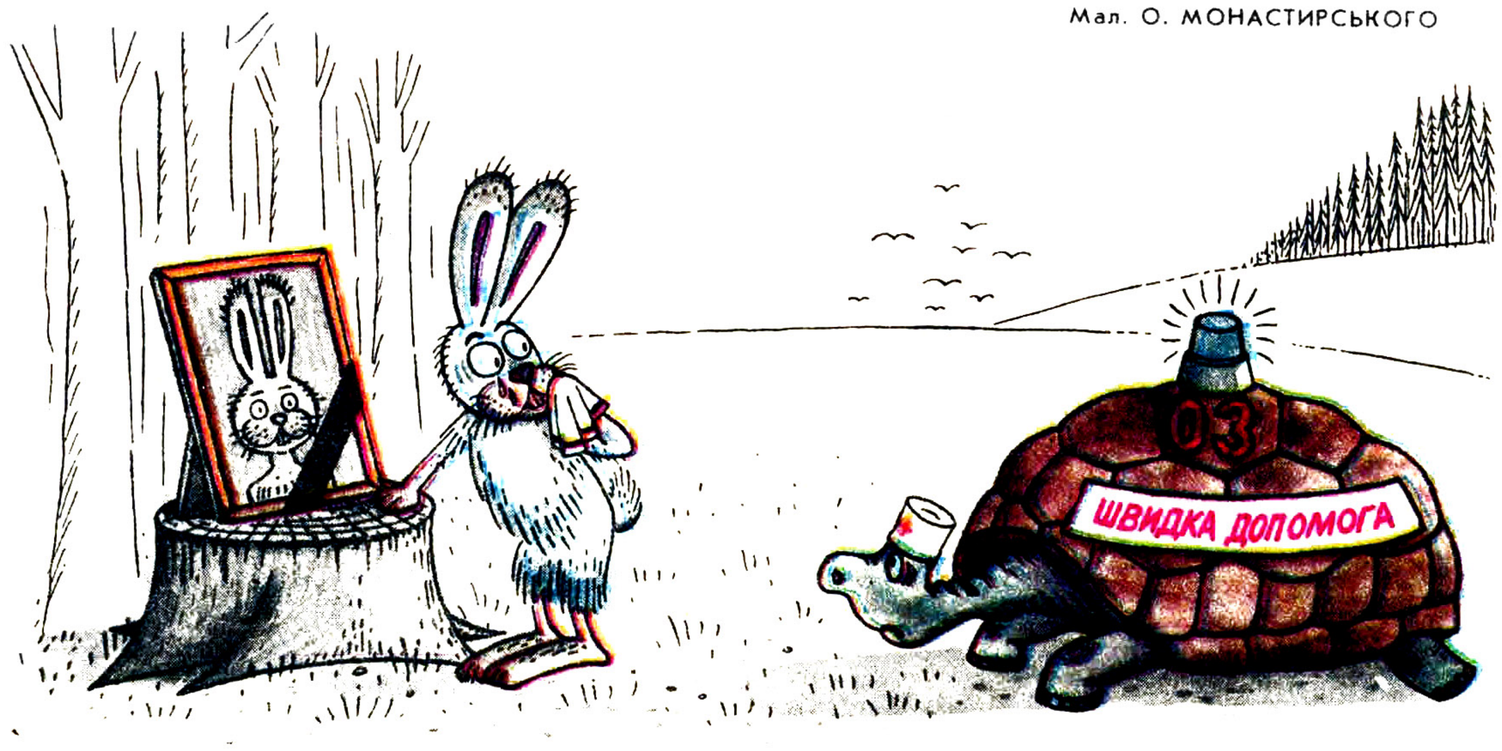

Без слів.

ПЕРЕЦЬ
№ 10 (1244)

ТРАВЕНЬ
1987

Головний редактор О. ЧОРНОГУЗ.

Редакційна колегія: А. ВАСИЛЕНКО, П. ГЛАЗОВИЙ, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник), Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), М. ПРУДНИК, І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заступник головного редактора).

Журнал «Перец» № 10 (1244)
(на украинском языке)
Издательство «Радянська Україна».

Здано до набору 17.04.87. Підписано до друку 11.05.87. БФ 36208. 70×108/8. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2238100 прим. Зам. 02008.

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА» © Журнал «Перець» 1987 р. Видається з січня 1927 року. Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції: **252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 446-84-21, 441-89-37, 441-89-38.**
Адрес редакции: **252047, Киев-47, ул. Петра Нестерова, 4.**
Для телеграм: Київ Перець.

Рукописи не повертаються. Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», 252047, Киев-47, проспект Победы, 50.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад»

Ціна номера 30 коп. Індекс 74393.

Співробітниця ЮСІА (Інформаційне агентство США) Маргарет Джеффрі на засіданні конгресу повідомила красномовний факт: відразу після другої світової війни радіостанція «Голос Америки» вела передачі на соціалістичні країни з допомогою передавача, який «дістався у спадщину від нацистів».

(З газети).

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Естафета.